

Σεβασμός στη θρησκευτική πίστη; Ασφαλώς και όχι!

Η ιδέα του να λειτουργούμε βάσει του σεβασμού μας προς την θρησκεία θυμίζει την εντολή του Μωσαϊκού νόμου: «Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου». Ας υποθέσουμε όμως, ότι ο πατέρας σου και η μητέρα σου είναι εγκληματίες· δεν θα άξιζαν τον σεβασμό σου. Θα πρέπει λοιπόν να σεβόμαστε τους θρησκευόμενους ανθρώπους;

Ναι, εφ' όσον δεν είναι αντικοινωνικοί και δεν σκοπεύουν να επιβάλουν τις θρησκευτικές τους αντιλήψεις στους άλλους.

Ωστόσο, ακόμη κι αν τους σεβόμαστε ως άτομα που ζουν ευπρεπώς και δεν ενοχλούν τους συνανθρώπους τους, δεν μπορούμε να σεβόμαστε τις πεποιθήσεις τους. Η θρησκευτική πίστη, που σημαίνει ισχυρή πεποίθηση σε κάτι παρά την απουσία απόδειξης, αποτελεί προδοσία της ανθρώπινης ευφυίας, υπονομεύει την επιστημονική γνώση και την καλλιέργεια ήθους. Σε περίπτωση που υπήρχαν σοβαρές αποδείξεις για τα δόγματά τους, τότε δεν θα επρόκειτο για πίστη αλλά για γνώση.

Θα πρέπει βεβαίως να δείξουμε κάποια επιείκεια στους σκεπτικιστές του Μεσαίωνα, που ισχυρίζονταν, ότι σέβονταν το Χριστιανισμό, προκειμένου να γλυτώσουν το κάψιμο στην πυρά, και τους αποστάτες του Μουσουλμανισμού, οι οποίοι ζουν σε χώρες, όπου η έλλειψη πίστης στον Μουσουλμανισμό θεωρείται βαρύ αδίκημα. Εμείς όμως, που ζούμε σε μία σχετικά φιλελεύθερη κοινωνία, δεν έχουμε δικαιολογία. Για την ακρίβεια εμείς έχουμε χρέος να στηρίξουμε τα θύματα της θρησκευτικής καταπίεσης, όπου γης, βγαίνοντας από το «ευυπόληπτο» καβούκι μας και εκφράζοντας ευθαρσώς τις απόψεις μας. Η ελευθερία του λόγου είναι πιο σημαντική από τον σεβασμό.

Ο σκεπτικισμός είναι ζήτημα ανάλογης βαρύτητας, διότι είναι η πύλη που οδηγεί στην γνώση· χωρίς όμως την ελεύθερη εκφορά του λόγου, ούτε οι ιδέες των σκεπτικιστών διαδίδονται, ούτε επιτυγχάνεται η ελεύθερη πρόσβαση στην γνώση. Δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική θρησκευτική ελευθερία χωρίς ελευθέρωση από τα δεσμά της θρησκείας, πράγμα που εμπίπτει στην αντίληψη περί ελεύθερου

λόγου. Όπως έγραψε ο Τζ. Σ. Μιλλ, καμμία ιδέα δεν μπορεί να καταξιωθεί στις συνειδήσεις των ανθρώπων, αν δεν υπάρχει η δυνατότητα έκφρασης της αντίθετης άποψης.

Στην έννοια του ελεύθερου λόγου θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και το δικαίωμα των ανθρώπων να γελούν με τις παράλογες ιδέες. Πράγματι το γελοίο -των σατιρικών καρτούνς του Μωάμεθ συμπεριλαμβανομένων- αποτελούσε ανέκαθεν σημαντικό στοιχείο της ελεύθερης ανταλλαγής ιδεών σχετικά με οποιοδήποτε θέμα και όχι μόνο όσον αφορά στην θρησκεία. Χωρίς αυτήν την ελεύθερη ανταλλαγή δεν θα υπήρχε πρόοδος στην γνώση και στην κοινωνία.

Οι απολυταρχικοί εξτρεμιστές οποιασδήποτε θρησκείας η αίρεσης θέτουν την πίστη ως το πρωταρχικό ζητούμενο και αδιαφορούν παντελώς για την ελευθερία. Στην ημερησία διάταξη ακολουθούν η λογοκρισία και η βία. Σε μία κοινωνία, όπου κυριαρχεί η θρησκευτική ορθοδοξία, δεν υπάρχει θρησκευτική ελευθερία. Παρεμπιπτόντως το ξέσπασμα βίας, που προκλήθηκε από τα δανέζικα καρτούνς, σχεδιάστηκε από φανατικούς ισλαμιστές, οι οποίοι δημοσίευσαν σε μουσουλμανικές χώρες μία υπερβολική εκδοχή τους τέσσερις μήνες μετά την δημοσίευση των πρωτοτύπων.

Αρκετοί μετριοπαθείς μουσουλμάνους, ενώ σε γενικές γραμμές καταδικάζουν την βία, προσθέτουν: «Οι άνθρωποι όμως δεν πρέπει να προσβάλλουν την θρησκεία». Γιατί όχι; Κανείς δεν καταγγέλλει την διακωμώδηση των πολιτικών απόψεων, για τις οποίες δικαιούμαστε να προχωρήσουμε σε ελεύθερο διάλογο. Στην πραγματικότητα αληθινός σεβασμός για την θρησκεία θα επέτρεπε τον ελεύθερο διάλογο ούτως, ώστε να αναδειχθεί η αλήθεια. Προς το παρόν όμως η θρησκεία γίνεται αποδεκτή ως θέσφατο, και δεν υπάρχει περιθώριο για πραγματική έρευνα και ελεύθερο λόγο. Αυτό σημαίνει, ότι οι θρησκευόμενοι άνθρωποι συνειδητοποιούν, ότι δεν μπορούν να σταθούν σε μία έλλογη συζήτηση .

Οι πολιτικοί και άλλοι δημόσιοι λειτουργοί μας λένε, ότι δεν είναι πολιτικώς ορθό να αποκαλούμε τους μουσουλμάνους που προκάλεσαν τους βομβαρδισμούς του Λονδίνου (7 Ιουλίου 2005) μουσουλμάνους τρομοκράτες. Όμως όλοι γνωρίζουμε, ότι ήταν μουσουλμάνοι και μάλιστα φανατικοί. Η πίστη τους, ότι τους μάρτυρες του Αλλάχ περιμένει μία ευδαίμων μετά θάνατον ζωή, είναι μία άλλη πλευρά του προβλήματος και από την στιγμή που είναι ακλόνητη, εκείνο που ίσως χρειαζόμαστε είναι ένας αγιατολλάχ, ο οποίος με την βοήθεια του Κορανίου θα τους πείσει, ότι οι βομβιστές αυτοκτονίας θα πάνε στην Κόλαση (η ότι τέλος

πάντων ο Παράδεισος ξέμεινε από παρθένες).

Αν και θα πρέπει να προσέξουμε να μην στραφούμε εναντίον των φιλήσυχων μελών της μουσουλμανικής βρετανικής κοινότητας, ωστόσο δεν θα πρέπει να ακολουθήσουμε την πολιτική που ακολούθησαν διαδοχικές βρετανικές κυβερνήσεις στο παρελθόν. Για παράδειγμα το 1989 οι ιμάμηδες επικήρυτταν επ' αμοιβή μέσω του BBC τον Σαλμάν Ρουσντί και όμως δεν διώχθηκαν για προτροπή σε έγκλημα.

Οι βομβιστές αυτοκτονίας της 7ης Ιουλίου ήταν νεαροί μουσουλμάνοι, οι οποίοι γεννήθηκαν στην Μ. Βρετανία, τρεις εκ των οποίων αναγνωρίστηκαν αμέσως μετά τον θάνατό τους. Τουλάχιστον ένας από αυτούς συνήθιζε να πηγαίνει στο τζαμί του Φίνσμπουρι, όπου ο Αμπού Χαμζά έκανε επί οκτώ έτη κηρύγματα μίσους και βίας και προέτρεπε νέους άνδρες να διαπράξουν εγκλήματα (κάτι το οποίο ήταν γνωστό στις Αρχές). Η Υπηρεσία Δίωξης άρχισε τις διαδικασίες ποινικής του δίωξης μόλις το 2004, κι αυτό επειδή οι ΗΠΑ ζητούσαν την έκδοσή του στην χώρα τους, προκειμένου να δικαστεί για εγκλήματα που είχε διαπράξει εναντίον τους.

Είναι προφανές, ότι είναι αδύνατον να σεβόμαστε μία ιδεολογία, την οποία η λογική μας απορρίπτει ως πρόληψη, πόσω μάλλον όταν πρόκειται για επικίνδυνη πρόληψη. Κατά συνέπεια πρέπει να υποκριθούμε, ότι σεβόμαστε την θρησκεία χάριν του «πολιτικώς ορθού». Όταν ιδεολογίες αυτού του είδους, που παριστάνουμε ότι σεβόμαστε, επιτρέπεται να εμφυτευθούν σε παιδιά, τα οποία ενδεχομένως να γίνουν βομβιστές αυτοκτονίας χάριν αυτών, τότε η υποκρισία μας μετατρέπεται σε συνενοχή στην ψυχική και πνευματική κακοποίηση των παιδιών, στην καταπίεση των γυναικών, ακόμη και προτροπή σε τρομοκρατικές πράξεις. Αυτό είναι ένα έγκλημα, το οποίο διαπράττουν συστηματικά οι πολιτικοί μας χάριν των ψήφων. Ιδρύουν σχολεία, τα οποία προάγουν την μύηση των παιδιών σε μία ορισμένη θρησκεία, παρέχοντάς τους ταυτόχρονα κρατική υποστήριξη, ενώ οι ίδιοι ασπάζονται κάποιο άλλο δόγμα και είναι δέσμιοι άλλου είδους προλήψεων.

Μας λένε, ότι δεν μπορούμε να κατηγορήσουμε το Ισλάμ για τις τρομοκρατικές επιθέσεις στην Νέα Υόρκη, την Μαδρίτη και το Λονδίνο ούτε για τις βίαιες αντιδράσεις ωρισμένων στην δημοσίευση των σκίτσων του Μωάμεθ. Είναι σαν να ισχυριζόμαστε, ότι ο Χριστιανισμός δεν είχε καμμία σχέση με την Ιερά Εξέταση. Στο Ευαγγέλιο ο Ιησούς διαρκώς τονίζει, ότι το σωστό ταυτίζεται με την πίστη στο πρόσωπό του. Ο Θωμάς Ακινάτης έλεγε, ότι «το να μην πιστεύεις συνιστά

την μεγαλύτερη αμαρτία», και ουδείς διανοούνταν να το αμφισβητήσει. Είναι προφανές, ότι η Ιερά Εξέταση, οι Σταυροφορίες, το κάψιμο των μαγισσών, των αιρετικών και των Εβραίων - όλα είναι έργα του Χριστιανισμού. Η διενέργεια μαρτυριών δεν αποτελεί μεμονωμένο περιστατικό, πράξη κάποιων κακών ανθρώπων που διασύρουν μία καλή θρησκεία. Η δίωξη των σκεπτικιστών απορρέει από το ότι οι χριστιανοί συνδέουν την πίστη με την σωτηρία, ας μην αναφερθούμε στην φρικτή ιδέα, ότι ο Θεός θα μπορούσε να τιμωρήσει ολόκληρη την ανθρωπότητα για την μη πίστη μερικών.

Ο Μωάμεθ συνέχισε το «έργο» του Ιησού, και στο Κοράνιο υπάρχουν ακόμη περισσότερες μανιακές καταγγελίες περί μη πίστης απ' ό,τι στην Καινή Διαθήκη. Επιπλέον το Ισλάμ δεν κατάφερε να περιορίσει τα κρούσματα βίας και να δείξει την μετριοπάθεια, που δείχνει ο Χριστιανισμός τους τελευταίους δύο αιώνες. Οι Ταλιμπάν, η Αλ Κάϊντα και η Μπάντρ Κόρμπος του Ιράκ (την οποία διευθύνει το Ανώτατο Συμβούλιο Ισλαμικής Επανάστασης της χώρας) είναι εξτρεμιστικά αλλά ορθόδοξα κινήματα - γεννήματα του Κορανίου, που υποτιμά τις γυναίκες και διατάσσει τους πιστούς του να κηρύξουν ιερό πόλεμο (τζιχάντ) ενάντια στους αιρετικούς και τους «απίστους». Οι μετριοπαθείς μουσουλμάνοι μπορεί να το θεωρήσουν ως παρερμηνεία - αλλά γιατί ο Αλλάχ η ο προφήτης του ο Μωάμεθ προκάλεσαν τέτοια σύγχυση; Ακόμη και οι δύο μεγαλύτερες σέκτες του Ισλαμισμού, οι σίιτες και οι σουνίτες, βρίσκονται σε διαρκή σύγκρουση μεταξύ τους στο Ιράκ, αλλά και αλλού.

Οι μουσουλμάνοι, μας λένε, είναι πραγματικά ευαίσθητοι και πληγώνονται, όταν κάποιος κοροϊδεύει την θρησκεία τους. Ο Θεός τους και υποτιθέμενος δημιουργός τους δεν διαθέτει κάποια αίσθηση του χιούμορ; Το γέλιο δεν είναι δικό του δημιούργημα; Και μήπως είναι τόσο αδύναμος, ώστε να μην μπορεί να αντιμετωπίσει ένα αστείο, χωρίς να προστρέξουν προς υπεράσπισή του κάποιοι ιερωμένοι, οι οποίοι είναι ανίκανοι να αντιληφθούν τον οποιονδήποτε αστεϊσμό; Οι μουσουλμάνοι, ισχυριζόμενοι ότι είναι υπερευαίσθητοι και ότι πληγώνονται από σκίτσα, αποκτούν προνόμια. Όλοι οφείλουν να τους μιλούν με ιδιαίτερη προσοχή και να τους αντιμετωπίζουν με μεγάλη επιείκεια.

Είναι γεγονός, ότι στην Αγγλία υπάρχει νόμος κατά της βλασφημίας για την προστασία των δογμάτων της Εκκλησίας της Αγγλίας. Η αρχή της ισότητας επιβάλλει την ισχύ αυτού του νόμου και για τις άλλες θρησκείες. Σήμερα όμως αποτελεί νεκρό γράμμα, και η καλύτερη λύση θα ήταν να καταργηθεί, όπως άλλωστε έχει προτείνει η Νομική Επιτροπή επανειλημμένως και σε διαδοχικές

κυβερνήσεις, οι οποίες όμως κωφεύουν. Τώρα όμως η ιδέα της βλασφημίας έχει μετονομασθεί σε ασέβεια των θρησκευτικών συναισθημάτων του άλλου, πράγμα που την έχει καταστήσει άτρωτη. Η τωρινή κυβέρνηση μάλιστα προχώρησε στην ποινικοποίηση αυτής της «ασέβειας» μετονομάζοντάς την σε «προτροπή σε θρησκευτικό μίσος» και ψηφίζοντας σχετικό νόμο.

Οι νόμοι βεβαίως ψηφίζονται για την προστασία των ανθρώπων και υπάρχουν πλείστοι νόμοι γι' αυτόν τον σκοπό· μέχρι τώρα δεν είχαμε νόμους για την προστασία των ιδεών. Στις 20 Φεβρουαρίου ο πάπας Βενέδικτος XVI έκανε έκκληση για αμοιβαίο σεβασμό των θρησκειών και των συμβόλων τους -μόνο που παρέλειψε να ζητήσει ανάλογο σεβασμό και προς τους άθεους.

Υπό την πίεση των θρησκευτικών ηγετών και την κοινή τους βούληση για εξουσία το Συμβούλιο της Ευρώπης εξετάζει την θέσπιση νόμων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα Ηνωμένα Έθνη, που θα επιβάλλουν τον «σεβασμό των θρησκευτικών συναισθημάτων» παγκοσμίως.

Η εισαγωγή της λέξης συναισθήματα στοχεύει σε μία επίφαση ανθρωπιάς. Οι έλλογοι όμως άνθρωποι δεν μπορούν να σέβονται την θρησκεία -αν ενδιαφερόμαστε να υπερισχύσει η εντιμότητα της υποκρισίας- και το να δείχνουμε ψευτοσεβασμό στις θρησκείες δεν θα ήταν μόνο ανέντιμο, αλλά θα επέτρεπε τον θρίαμβο των προλήψεων και των προκαταλήψεων του Μεσαίωνα και την παράλληλη άρση των κοινωνικών και ατομικών ελευθεριών, που με τόσο κόπο και πόνο κατέκτησαν οι άνθρωποι τους τελευταίους αιώνες.

Εν κατακλείδι, αντί να είμαστε πρόθυμοι να περιορίσουμε την ελευθερία του λόγου χάριν του υποκριτικού σεβασμού προς την θρησκεία, θα έπρεπε να περιορίσουμε τον σεβασμό προς την θρησκεία χάριν του ελεύθερου λόγου. Αυτό επιτάσσει η αναζήτηση της αλήθειας και της ελευθερίας.

Πηγή: freeinquiry.gr (Μπάρμπαρα Σμόκερ, περιοδικό «Free Inquiry»)